

УДК 323.113(=161.2):316.485.6

FOREIGN UKRAINIANNES AS AN IMPORTANT COMPONENT OF A
«SMART POWER»ЗАРУБІЖНЕ УКРАЇНСТВО ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СТРАТЕГІЇ
«РОЗУМНОЇ СИЛИ»

Voropaeva T.S. / Воропаєва Т.С.

с.р.с., as.prof. / к.психол.н., доц.

ORCID: 0000-0001-8388-7169

Averianova N.M. / Авер'янова Н.М.

с.ph.s. / к.філос.н.

ORCID: 0000-0002-1088-2372

Taras Shevchenko National University of Kyiv,

Kyiv, Volodymyrska Street 60, 01601

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,

Київ, вул. Володимирська 60, 01601

Анотація. У статті розглядається зарубіжне українство як важливий компонент стратегії «розумної сили». Світове українство розглядається авторами як складноорганізована (нелінійна, динамічна) система. Це дає змогу визначити основні ознаки світового українства як складноорганізованої системи (що складається з вітчизняного та зарубіжного українства): цілісність, суб'єктність, ієрархічність, структурованість, багатофункціональність. Основним принципом діяльності зарубіжного українства є самоорганізація. Традиційно діаспори вважались ресурсом «м'якої сили», але зарубіжне українство (як полісуб'єктний феномен) перетворюється сьогодні на важливий компонент стратегії «розумної сили», яка в умовах російсько-українського збройного конфлікту є найбільш дієвою і у сфері відстоювання українських національних інтересів, і у сфері деокупації українського соціуму, і у сфері забезпечення національної безпеки України.

Ключові слова: українство, суб'єктність, самоорганізація, розумна сила, російсько-український збройний конфлікт.

Вступ.

Після агресії Російської Федерації проти України виникла глибока криза у сфері міжнародного права й забезпечення всіх систем безпеки (міжнародної, макрорегіональної, мезорегіональної, національної та мікрорегіональної). Дестабілізація внутрішньополітичної ситуації в Україні та російська збройна агресія привели до радикальної зміни сучасної геополітичної ситуації не тільки на території Європи, а й в усьому світі. Існуюча система безпеки, яка гарантувала відносну стабільність на європейському континенті, була повністю зруйнована. Нові геополітичні умови загострили старі й активізували нові конфлікти, що суттєво вплинуло на актуалізацію проблеми співпраці України із зарубіжним українством у сфері відстоювання національних інтересів та національної безпеки України.

Новітні виклики, загрози й небезпеки для України актуалізуються у багатьох сферах: військово-оборонній, геополітичній, демографічній, державотворчій, духовно-світоглядній, екологічній, економічній, енергетичній, інформаційній, історико-меморіальній, культурно-мистецькій, мовній, морально-етичній, науковій, націєтворчій, освітньо-виховній, політико-правовій, соціальній, територіальній, технологічній, фінансовій тощо. Але

найважливішими серед них є: 1) загроза можливої ескалації російсько-українського конфлікту, що може привести до широкомасштабної війни з РФ, нової глобальної конфронтації й навіть світової війни; 2) небезпека тотального поширення в Україні COVID-19; 3) загострення економічної кризи в Україні; 4) неефективна боротьба з корупцією в Україні; 5) багаторічна інформаційна війна Росії проти України. До можливих нових викликів, загроз і небезпек потрібно готуватися, враховуючи логіку попередніх, тому нові українські реалії потребують глибокого наукового аналізу наявної стратегії і тактики. Актуальність дослідження діяльності українських громад за кордоном в умовах постколоніального періоду розвитку України та російсько-українського збройного конфлікту неокolonіального типу не викликає сумнівів.

Основний текст.

Питання зарубіжного (закордонного) українства та діаспори вивчали українські вчені: В.М. Андрієнко, М.В. Андрієнко, О.В. Антонюк, Т.Д. Антонюк, А.Є. Атаманенко, Л.І. Біловус, Л.В. Божук, І.І. Винниченко, С.В. Віднянський, В.В. Гарагонич, Н.П. Горбатюк, В.С. Гошовський, Л.В. Дибчук, В.Б. Євтух, Ф.Д. Заставний, О.Д. Зубалій, І.М. Ключковська, О.О. Ковальчук, Т.В. Коломієць, С.Ю. Лазебник, Б.Д. Лановик, Ю.Є. Латунов, О.М. Майборода, Л.І. Мазука, Т.В. Марусик, І.Р. Недошитко, Ю.В. Недужко, М.І. Пірен, А.А. Попок, О.Р. П'ятковська, В.І. Сергійчук, Н.В. Совінська, Я.А. Таран, М.В. Траф'як, М.В. Трофименко, В.П. Троцинський, Т.В. Федорів, К.О. Чернова, О.В. Швачка, С.О. Штепа та ін. Питання діаспорознавства в Україні розробляють цілі наукові інститути – Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка», Інститут досліджень української діаспори (що діє як структурний підрозділ Національного університету «Острозька академія»), Інститут досліджень діаспори та ін. Діаспорознавство стало предметом досліджень багатьох авторів з науково-дослідних і освітніх закладів Києва, Львова, Ніжина, Острога, Рівного, Тернополя, Харкова, Хмельницького Чернігова, Чернівців та ін. Було проведено значну кількість з'їздів, конгресів, конференцій, присвячених проблемам зарубіжного українства, закордонного українства та діаспори, опубліковано низку ґрунтовних наукових монографій і статей, захищено дисертаційні дослідження.

Українські автори досліджують політичні, історичні й соціологічні аспекти діаспорології [5; 6; 7; 8; 13], проблеми сучасних мігрантів [4; 9; 10], фінансово-економічні питання [12] тощо. А. Попок і М. Трофименко вивчають зарубіжне українство і як об'єкт державної політики, і як суб'єкт різних видів діяльності [11; 14]. Зарубіжні дослідники вивчають різнопланові проблеми діаспорології [15; 17; 18; 20; 22; 23; 24; 25]. Проблеми зарубіжного українства висвітлені у багатьох довідниках і законах України (Енциклопедичний словник-довідник Україна в міжнародних відносинах (2013); Державна програма співпраці із закордонними українцями на період до 2020 року та ін.), адже співпраця з українцями, що проживають за кордоном, є важливою складовою державної політики України.

Методологічною базою нашого дослідження є *інтегративний підхід*, який

поєднує переваги системного, суб'єктно-діяльнісного й синергетичного підходів, що є оптимальними для вивчення цілісних, багаторівневих, багатофункціональних систем. Інтегративний підхід передбачає розгляд об'єкта дослідження у його зв'язках і взаємозалежностях з іншими процесами та явищами, а також врахування взаємодії різнопланових чинників, що зумовлюють його становлення і розвиток. Інтегративний підхід до вивчення вітчизняного й зарубіжного українства найоптимальніше функціонує на перетині українознавства, діаспорознавства, міграціології, соціальної філософії, політології, соціології, етнопсихології та міжнародних відносин. Цей підхід має великий дослідний і методологічний потенціал для узагальнюючих теоретичних побудов, що базуються на основі трансдисциплінарного аналізу особливостей діяльності вітчизняного й зарубіжного українства у контексті захисту національних інтересів та безпеки України.

Українство – це збірне поняття, що охоплює і етнічних, і політичних українців (які можуть мати й іноетнічне походження), а також вихідців з України, мігрантів та представників української діаспори. Коли мова йде про дослідження світового українства (як вітчизняного, так і зарубіжного), то у цьому випадку *окреслюється нове дослідницьке поле*, яке змушує науковців перейти з рівня політичної нації на вищій рівень – *транскордонний, трансдержавний і трансконтинентальний*. Адже сучасне світове українство – це *соціальна цілісність мета-політичного порядку*, оскільки така цілісність є певною «надбудовою» над українською політичною нацією, найважливішими складниками якої є українська етнічна нація та громадянське суспільство як суб'єкти модерного націє- та державотворення. Отже, світове українство як *соціальна цілісність мета-політичного порядку* складається з різноманітних груп, громад і спільнот [1; 2; 3; 16]. Зарубіжне (закордонне) українство є невід'ємною частиною світового українства, підтримка закордонних українців – зобов'язання нашої держави, співпраця з ними повинна сприяти консолідації української нації та всього українства, захисту українських національних інтересів, утвердженню позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Ми розглядаємо світове українство як *складноорганізовану (нелінійну, динамічну) систему*. Це дає змогу репрезентувати український світ як складну багаторівневу систему, яку утворюють три взаємопов'язані підсистеми: українська природа, українська культура і український соціум. Нами вперше визначено *основні ознаки* світового українства як складноорганізованої системи (що складається з вітчизняного та зарубіжного (східного й західного) українства): *цілісність, суб'єктність, ієрархічність, структурованість, багатофункціональність*. Основним принципом діяльності зарубіжного українства є самоорганізація [1; 2; 3; 16].

Відомо, що А. Попок, М. Трофименко та інші дослідники *розглядають зарубіжне українство і в якості об'єкта, і в якості суб'єкта* [11; 14]. Але українство (і вітчизняне, і зарубіжне) є *полісуб'єктним феноменом*. Ця полісуб'єктність яскраво проявляється у діяльності як історично сформованих українських діаспорних організацій, так і новітніх громад українського зарубіжжя через множинність суб'єктів зарубіжного українства.

Полісуб'єктність зумовлюється самою природою самоорганізації зарубіжного українства. Полісуб'єктність передбачає наявність складноорганізованої цілісності, що охоплює окремі українські громади, які об'єднані різноманітними зв'язками та взаємовідносинами, процесами координації та субординації громад, що перебувають у суб'єкт-суб'єктних відносинах. Діяльність оптимально організованої полісуб'єктної спільноти має **потужний кумулятивний ефект**.

Відомо, що ціла низка зарубіжних дослідників розробляють теорію «м'якої та жорсткої сили» (Carpenter Ted Galen; Cohen William S., Greenberg Maurice R., McGiffert Carola; Gallarotti Giulio M.; Medeiros Sabrina E., Pinto Danielle J. A.; Nye Joseph S., Jr.; Resnick Evan; Whiton Christian [19; 21]). Відомо також, що успіх у проектуванні «м'якої сили» досягається за допомогою публічної дипломатії, економічної допомоги, спорту, мистецьких проектів, медіапродукції, університетів, шкіл, церков та інших інститутів громадянського суспільства. «Жорстка сила» включає в себе військові інтервенції, примусову дипломатію (coercive diplomacy), економічні санкції, спирається на збройні сили та економічні засоби, застосовує погрози і зброю. У політиці «жорсткої сили» важлива роль належить економічному складнику як засобу тиску на опонентів. **«Розумна сила»** трактується як здатність комбінувати ресурси «жорсткої» і «м'якої» сил з метою посилення позицій держави на міжнародній арені.

Російсько-український збройний конфлікт неоколоніального типу, який триває на теренах України вже восьмий рік, можна подолати за допомогою стратегії «розумної сили» (запустивши процеси врегулювання суперечностей, а також деескалації, дерадикалізації, дехаотизації та стабілізації соціуму з урахуванням принципів конфлікт-менеджменту). Адже саме ця стратегія відповідає сучасним загрозам, викликам і небезпекам найоптимальнішим чином. Вона дозволить Україні діяти на міжнародній арені як «відповідальному суб'єкту», формувати більш стійку міжнародну систему прийняття колективних рішень і вирішувати завдання деокупації та реінтеграції України за допомогою стратегічно продуманих, інноваційних і гнучких підходів. Стратегія «розумної сили» дозволяє застосовувати як «м'які», так і «жорсткі» методи, а головне – уміти розрізняти випадки, коли доречні або перші, або другі, або перші і другі одночасно, щоб у результаті виник синергетичний ефект від поєднання засобів «м'якої» та «жорсткої» сили. Концепцію «розумної сили» варто застосувати як стратегію стримування неоімперського реваншизму РФ та її неоколоніальної гібридної політики. Застосування стратегії «розумної сили» дозволить вибудувати послідовність дій, спрямованих на зниження деструктивного політичного, економічного та інформаційного впливу РФ як на європейському просторі, так і у всьому світі [1; 2; 3; 16].

Традиційно діаспора вважалась ресурсом «м'якої сили», але українська діаспора перетворюється сьогодні на **важливий компонент стратегії «розумної сили»**, яка в умовах російсько-українського збройного конфлікту є найдієвішою для деконфліктизації і деокупації українського соціуму. Зарубіжне українство віддає перевагу політико-дипломатичним шляхам припинення

російсько-українського збройного конфлікту, одночасно сприяючи посиленню міжнародних економічних санкцій (як персональних, так і секторальних) проти Російської Федерації [1; 2; 3].

Відомо, що національні інтереси реалізуються завдяки діяльності різних державних інституцій, політичних партій, армії, служби безпеки, громадських організацій тощо. Різноманітні організації зарубіжного українства здійснюють суттєву підтримку реалізації і захисту національних інтересів України. Наприклад, Світовий Конгрес українців, що об'єднує понад 20 млн. українців із понад 60-ти країн світу, захищає інтереси українського народу, координує діяльність глобальної мережі діаспорних громад, а також підтримує незалежність, територіальну цілісність, національну ідентичність та економічний розвиток України [1; 2].

В умовах постколоніального розвитку України та російської агресії проти нашої держави зарубіжне українство ефективно відстоює національні інтереси України. Найактивніше таку необхідну та потрібну підтримку для української держави, як і в минулі часи, здійснюють діаспори Канади та США. Вони, як відомо, є одними із найчисельніших (за винятком Російської Федерації), а головне – найбільш організованих і мають значну кількість громадсько-політичних, культурно-освітніх, мистецьких і наукових організацій. За інформацією Міністерства закордонних справ України в Канаді проживає 1 млн. 209 тисяч осіб українського походження; в США – 893 тисячі (за даними офіційної статистики), за неофіційною – понад 1,5 млн. осіб. У сфері захисту національних інтересів України їхня діяльність є надзвичайно ефективною, адже українські діаспори Канади та США доносять до влади своїх країн і до суспільства, у якому проживають, правду про реальну ситуацію в українській державі; вони певною мірою тиснуть на владу Канади і США щодо надання нашій державі політичної, економічної та військової допомоги [1; 2].

Після Революції Гідності громадські організації українців у США зазначали, що вони і надалі мають наміри допомагати українській державі оптимально використати новий шанс для подальшого національного відродження та розбудови демократії в Україні, неодноразово засуджували анексію Криму та збройний конфлікт на Донбасі. Українські діаспори США і Канади, окрім лобювання національних інтересів нашої держави, активно та ефективно долучились до волонтерського руху на підтримку України. Така допомога здійснюється на рівні громадських організацій, церков, приватних осіб, проте в сукупності це є відчутною фінансовою та гуманітарною допомогою для України. Збір коштів, медикаментів, гуманітарна допомога зарубіжного українства засвідчують його прагнення не лише матеріально допомогти своїй історичній Батьківщині, а й бачити її незалежною, демократичною та державою-суб'єктом в умовах зовнішніх загроз, зокрема, російсько-українського збройного конфлікту [1; 2; 3].

Таким чином, зарубіжне українство потужно підтримує свою історичну Батьківщину, сприяє відстоюванню її національних інтересів, активно й ефективно протидіє антиукраїнській пропаганді, яка лунає з боку Російської Федерації, надає економічну й гуманітарну допомогу Україні, що суттєво

сприяє українській державі відстоювати свою суб'єктність на міжнародній арені. Отже, зарубіжне українство необхідно розглядати як один з важливих акторів сучасної системи міжнародних зв'язків, потрібно виявляти тенденції до зростання його ролі у міждержавних відносинах як на регіональному, так і на глобальному рівнях. Україна у розбудові своєї національної держави має використовувати здобутий зарубіжним українством досвід демократії, послуговуватися його інтелектуальним, соціально-професійним, політико-правовим, фінансово-економічним та культурно-мистецьким потенціалом.

Висновки.

На території України вже восьмий рік триває міждержавний збройний конфлікт неокolonіального типу. Цей збройний конфлікт розпочала Російська Федерація, яка розглядає українські території як власну «буферну зону» і вважає, що на даний момент її власні геополітичні цілі перетнулися з геостратегічними цілями США та ЄС. Росія намагається повернути Україну в сферу свого геополітичного впливу та змінити зовнішньополітичний курс України. У цих умовах для України важливо і життєво необхідно зберегти свій статус суверенної незалежної держави і залишатися суб'єктом міжнародних відносин. Тому українська держава, активно співпрацюючи із зарубіжним українством, використовуючи його інтелектуальний, соціально-професійний, політико-правовий, фінансово-економічний та культурно-мистецький потенціал, може зайняти більш активну позицію для більш оптимального вирішення найгостріших проблем: припинення міждержавного збройного конфлікту на території України, відновлення територіальної цілісності держави та повноцінної реінтеграції населення окупованих територій.

Отже, традиційно діаспори вважались ресурсом «м'якої сили», але зарубіжне українство (як полісуб'єктний феномен) перетворюється сьогодні на **важливий компонент стратегії «розумної сили»**, яка в умовах російсько-українського збройного конфлікту є найдієвішою і у сфері відстоювання українських національних інтересів, і у сфері деокупації українського соціуму, і у сфері забезпечення національної безпеки України.

Література:

1. Авер'янова Н.М., Воропаєва Т.С. Діяльність зарубіжного українства у сфері відстоювання національних інтересів України: теоретико-методологічні засади. *The X International Science Conference «Implementation of scientific foundations in practice»*, April 19–21, 2021. Turin, Italy, 2021. 157 p. P. 114–116. URL: <https://eu-conf.com/events/implementation-of-scientific-foundations-in-practice/>
2. Авер'янова Н.М., Воропаєва Т.С. Місце зарубіжного українства у сприянні захисту національних інтересів України. *The XXII International Science Conference «Interaction of society and science: prospects and problems»*, April 20–23, 2021. London, England, 2021. 601 p. P. 448–454. URL: <https://isg-konf.com/uk/interaction-of-society-and-science-prospects-and-problems-ua/>
3. Воропаєва Т.С., Авер'янова Н.М. Діяльність зарубіжного українства у сфері забезпечення інформаційної безпеки України. *The XXII International*

Science Conference «Interaction of society and science: prospects and problems», April 20–23, 2021. London, England, 2021. 601 p. P. 459–466. URL: <https://isg-konf.com/uk/interaction-of-society-and-science-prospects-and-problems-ua/>

4. Годованська О.М. *Новітня українська діаспора: трудові мігранти в Італії, Іспанії та Португалії*. Львів: Афіша, 2011. 192 с.

5. Горелов Д.М. Вплив організацій української діаспори на розвиток громадянського суспільства в Україні. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 3(20). С. 32–38.

6. Євтух В.Б., Трощинський В.П., Швачка О.В. *Українська діаспора. Соціологічні та історичні студії*. Київ: Фенікс, 2003. 228 с.

7. Ключковська І. М. Держава – діаспора у світових реаліях. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: історичні науки*. 2008. Вип. 11. С. 10–22.

8. Лазебник С. Роман з діаспорою. Історія і сьогодення взаємовідносин. Київ: Істина, 2012. 191 с.

9. Марков І. Міграція та етнічність: деякі аспекти конструювання горизонтального простору співбуття. *Народознавчі зошити*. 2015. № 6(126). С. 1339–1345.

10. Одинець С. Транснаціональна мобільність українок Італії: чинники розвитку і основні моделі. *Українознавчий альманах*. 2015. Вип. 15. С. 57–59.

11. Попок А.А. Закордонне українство як об'єкт державної політики. Київ: Альтерпрес, 2007. 292 с.

12. П'ятковська О. Р. Макроекономічні виміри сформованості міграційної системи між Україною та ЄС. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2016. Вип. 7. С. 153–156.

13. Сергійчук В.І. Міграції українства до Казахстану (XVIII–XX ст.). *Міжнародний науковий вісник*. 2020. 1 (21). С. 9–23.

14. Трофименко М. Діаспора як об'єкт та суб'єкт публічної дипломатії. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2019. Т. 39. С. 92–101.

15. Adamson Fiona B., Demetriou Madeleine. Remapping the Boundaries of “State” and “National Identity”: Incorporating Diasporas into IR Theorizing. *European Journal of International Relations*. 2007. Volume 13. Issue 4. P. 489–526.

16. Averianova Nina, Voropaieva Tetiana. Transformation of the Collective Identity of Ukrainian Citizens After the Revolution of Dignity (2014–2019). *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*. 2020. No. 7. P. 45–71.

17. Carlson K.B. Ukrainian-Canadians have a strong voice in Ottawa. *The Globe and Mail*. <https://www.theglobeandmail.com>

18. Hear Van Nicholas & Cohen Robin. Diasporas and conflict: distance, contiguity and spheres of engagement. *Oxford Development Studies*. 2017. Issue 2. P. 171–184.

19. Nye Joseph S. Jr. *The Future of Power*. New York: Public Affairs, 2011.

20. Ragazzi Francesco. Governing Diasporas. *International Political Sociology*. 2009. No. 3. P. 378–397.

21. Resnick Evan. I Will Follow: Smart Power and the Management of Wartime

Alliances. *Journal of Strategic Studies*. 2015. Volume 38. Issue 3. P. 383–409.

22. Report on the consultation on the future of EU legal migration. Final Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021.

23. Routledge Handbook of Diaspora Studies / Edited By Robin Cohen, Carolin Fischer. Published September 30, 2020, by Routledge. 382 pp.

24. Safran W. Diasporas in Modern Societies: Myths of Homeland and Return. *Diaspora*. 1991. Volume 1. No. 1.

25. Totolyan K. Rethinking. Diaspora(s): Stateless Power in the Transnational Moment. *Diaspora*. 1996. Volume 5. No. 1.

References

1. Averianova, Nina & Voropaieva, Tetiana (2021). Diyalnist zarubizhnogo ukrayinstva u sferi vidstoyuvannya nacionalnyx interesiv Ukrayiny: teoretyko-metodologichni zasady [Activities of foreign Ukrainians in the field of defending the national interests of Ukraine: theoretical and methodological principles]. *The X International Science Conference «Implementation of scientific foundations in practice»*, April 19–21, 2021. Turin, Italy. Pp. 114–116. URL: <https://eu-conf.com/events/implementation-of-scientific-foundations-in-practice/> (in Ukrainian).

2. Averianova, Nina & Voropaieva, Tetiana (2021). Misce zarubizhnogo ukrayinstva u spryyanni zaxystu nacionalnyx interesiv Ukrayiny [The place of foreign Ukrainians in promoting the protection of national interests of Ukraine]. *The XXII International Science Conference «Interaction of society and science: prospects and problems»*, April 20–23, 2021. London, England. Pp. 448–454. URL: <https://isg-konf.com/uk/interaction-of-society-and-science-prospects-and-problems-ua/> (in Ukrainian).

3. Averianova, Nina & Voropaieva, Tetiana (2021). Diyalnist zarubizhnogo ukrayinstva u sferi zabezpechennya informacijnoyi bezpeky Ukrayiny [Activities of foreign Ukrainians in the field of information security of Ukraine]. *The XXII International Science Conference «Interaction of society and science: prospects and problems»*, April 20–23, 2021. London, England. Pp. 459–466. URL: <https://isg-konf.com/uk/interaction-of-society-and-science-prospects-and-problems-ua/> (in Ukrainian).

4. Godovanska, O.M. (2011). *Novitnya ukrayinska diaspora: trudovi migranty v Italiyi, Ispaniyi ta Portugaliyi* [The newest Ukrainian Diaspora: labor migrants in Italy, Spain and Portugal]. Lviv: Afisha. (in Ukrainian).

5. Goryelov, D.M. (2011). Vplyv organizacij ukrayinskoyi diaspory na rozvytok gromadyanskogo suspilstva v Ukrayini [The influence of Ukrainian Diaspora organizations on the development of civil society in Ukraine]. *Strategichni priorytety*. No. 3(20). Pp. 32–38. (in Ukrainian).

6. Yevtukh, V.B. & Troshchynsky, V.P. and Shvachka, O.V. (2003). *Ukrayinska diaspora. Sociologichni ta istorichni studiyi* [Ukrainian Diaspora. Sociological and historical studies]. Kyiv: Feniks. (in Ukrainian).

7. Klyuchkovskaya, I.M. (2008). Derzhava – diaspora u svitovyx realiyax [The state is a Diaspora in world realities]. *Naukovi zapysky Nacionalnogo universytetu «Ostrozka akademiya»: istorichni nauky*. Issue 11. Pp. 10–22. (in Ukrainian).

8. Lazebnyk, S. (2012). *Roman z diasporoyu. Istoriya i sгодennya vzayemovidnosyn* [A novel with the Diaspora. History and present of the relationship]. Kyiv: Istyna. (in Ukrainian).

9. Markov, I. (2015). Migraciya ta etnichnist: deyaki aspekty konstruyuvannya goryzontalnogo prostoru spivbuttya [Migration and ethnicity: some aspects of constructing a horizontal space of coexistence]. *Narodoznavchi zoshyty*. No. 6(126). Pp. 1339–1345. (in Ukrainian).

10. Odynets, S. (2015). Transnacionalna mobilnist ukrayinok Italiyi: chynnyky rozvytku i osnovni modeli [Transnational mobility of Ukrainian women in Italy: factors of development and basic models]. *Ukrayinoznavchyy almanax*. Issue 15. Pp. 57–59. (in Ukrainian).

11. Popok, A.A. (2007). *Zakordonne ukrayinstvo yak obyekt derzhavnoyi polityky* [Ukrainian abroad as an object of state policy]. Kyiv: Alterpres. (in Ukrainian).
12. Pyatkovska, O.R. (2016). Makroekonomichni vymiry sformovanosti migracijnoyi systemy mizh Ukrainoyu ta EU [Macroeconomic dimensions of the formation of the migration system between Ukraine and the EU]. *Naukovyj visnyk Uzhgorodskogo nacionalnogo universytetu. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove gospodarstvo»*. Issue 7. Pp. 153–156. (in Ukrainian).
13. Sergiychuk, V.I. (2020). Migraciyi ukrayinstva do Kazaxstanu (XVIII–XX st.) [Migrations of Ukrainians to Kazakhstan (XVIII–XX centuries)]. *Mizhnarodnyj naukovyj visnyk*. No. 1 (21). Pp. 9–23. (in Ukrainian).
14. Trofimenko, M. (2019). Diaspora yak obyekt ta subyekt publichnoyi dyplomaciyi [Diaspora as an object and subject of public diplomacy]. *Istoryko-politychni problemy suchasnogo svitu*. T. 39. Pp. 92–101. (in Ukrainian).
15. Adamson, Fiona B. & Demetriou, Madeleine (2007). Remapping the Boundaries of “State” and “National Identity”: Incorporating Diasporas into IR Theorizing. *European Journal of International Relations*. Volume 13. Issue 4. Pp. 489–526.
16. Averianova, Nina & Voropaieva, Tetiana (2020). Transformation of the Collective Identity of Ukrainian Citizens After the Revolution of Dignity (2014–2019). *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*. No. 7. Pp. 45–71.
17. Carlson, K.B. (2018). Ukrainian-Canadians have a strong voice in Ottawa. *The Globe and Mail*. URL: <https://www.theglobeandmail.com>
18. Hear, Van Nicholas & Cohen, Robin (2017). Diasporas and conflict: distance, contiguity and spheres of engagement. *Oxford Development Studies*. Issue 2. Pp. 171–184.
19. Nye, Joseph S. Jr. (2011). *The Future of Power*. New York: Public Affairs.
20. Ragazzi, Francesco (2009). Governing Diasporas. *International Political Sociology*. No. 3. Pp. 378–397.
21. Resnick Evan (2015). I Will Follow: Smart Power and the Management of Wartime Alliances. *Journal of Strategic Studies*. Volume 38. Issue 3. Pp. 383–409.
22. *Report on the consultation on the future of EU legal migration. Final Report* (2021). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
23. *Routledge Handbook of Diaspora Studies* (2020) / Edited By Robin Cohen, Carolin Fischer. Published September 30, 2020, by Routledge.
24. Safran, W. (1991). Diasporas in Modern Societies: Myths of Homeland and Return. *Diaspora*. Volume 1. No. 1.
25. Totolyan, K. (1996). Rethinking. Diaspora(s): Stateless Power in the Transnational Moment. *Diaspora*. Volume 5. No. 1.

Abstract. *The article examines foreign Ukrainianness as an important component of a «smart power». World Ukrainianness are seen as a complex (nonlinear, dynamic) system. This makes it possible to identify the main features of world Ukrainianness as a complex system (consisting of domestic and foreign Ukrainians): integrity, subjectivity, hierarchy, structure, multifunctionality. The main principle of activity of foreign Ukrainians is self-organization. Diasporas have traditionally been considered a resource of «soft power», but foreign Ukrainianness (as a multi-subject phenomenon) are now becoming an important component of the strategy of «smart power», which in the Russian-Ukrainian armed conflict is most effective in defending Ukrainian national interests, and in the field of deoccupation of the Ukrainian society, and in the field of ensuring national security of Ukraine.*

Key words: *Ukrainianness, subjectivity, self-organization, smart power, Russian-Ukrainian armed conflict.*

Статья отправлена: 25.04.2021 р.
© Воропаєва Т.С., Авер’янова Н.М.